

# SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kato. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka popoldne. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

## Cesar želi na bojišče.

V Galiciji je počitek. — Pri Lublinu se nadaljujejo boji. — Hrabrost pešpolka št. 27. — Domobranci se odlikujejo. — Pri Mitrovici smo natepli Srbe. — Nemci zavzeli nove francoske trdnjave.

### Kako naš cesar zasleduje dogodke na bojišču.

Vsi domoljubni Avstrijci v teh resnih časih s skrbjo povprašujejo: Kako je z našim cesarjem?

Cesarski starček je že v 85. letu, a vkljub temu, kakor se poroča iz Dunaja, z velikim zanimanjem in natančnostjo zasleduje vse dogodke na evropskih, posebno pa na avstrijskih bojiščih. Cesar dobi v roke vsako uradno poročilo, vsak važnejši brzojav, in na podlagi teh poročil zasleduje na zemljevidih, katerih ima vse polno na svoji pisalni mizi, dogodke na bojnih poljih. Cesar je zelo dobro poučen o legi posameznih krajev; skoro vsaka vasica, najmanjša občina ali reka na bojišču mu je znana.

Cesar Frane Jožef je zadnji čas tako dobro razpoložen, da je zopet večkrat izrazil željo, da bi šel sam na bojno polje med svoje vrle vojake-junake. Seveda bi bilo to za našo armado veliko veselje. A gotovo je, da bi 84letnemu starčku razburljivi dogodki na bojišču škodovali na njegovem zdravju. Radi tega so ga pregovorili, četudi zelo težko, naj raje ostane na Dunaju. In cesar je ubogal nasvet svojih svetovalcev.

Upanje vseh avstrijskih narodov, osobito nas Slovencev, je, da bi naš sivolasi cesar zdrav in vesel dočakal sijajno zmago nad vsemi sovražniki Avstrije!

### Avstrijsko-rusko bojišče.

Kje stojimo?

Maribor, dne 9. septembra.

Po poročilih iz vojnega stana nam je omogočeno, da si sestavimo približno sliko, kako sedaj stojijo naše čete. Opomnimo, da podatki seveda niso nepobitno zanesljivi, ampak samo uspeh sklepanja in ugibanja na podlagi različnih poročil.

Armada Danklova se bojuje pri Lublinu (na Rusko-Poljskem).

Armada Auffenbergova zavzema črto Krasnostaw-Uhanje, severno od Zamoseca (na Rusko-poljskem).

Armada Brudermann-ova sestoji iz 14. kora pod poveljstvom nadvojvode Jožefa Ferdinand in 3. kora pod poveljstvom generala Colerm pl. Geldern. Sedmograški 14. kor stoji na črti Grubieszow-Sokal, graški 3. kor na črti Belz-Zolkiew, torej sedmograški po večini na rusko-poljski zemlji, graški pa na gališki nekako severno od Lvova. Čete, ki so stale vzhodno od Lvova, stojijo mogoče sedaj zahodno od Lvova na črti Javorow-Grodek-Chlopy-Komarno, one čete pa, ki so stale v začetku ob Zbruczu, se nahajajo sedaj nemara v prostoru Drohobicz- Stryj.

### Počitek v Galiciji.

Z bojišča, dne 8. septembra.

Z gališkega bojišča ni nobenih poročil o kakih novih bojih. Vreme je neprestano solnčno, kar je velika dobrota za naše vojaštvo.

Iz poročil višjih častnikov, ki se ranjeni vračajo iz bojev pred Lvovom, je posneti, da so se naše avstrijske čete izborna bojevale, vsem na čelu naš graški armadni zbor.

### Danklova armada v boju.

Z bojišča, dne 8. septembra.

Kakor znano, se nahaja Danklova armada pri trdnjavi Lublin na Rusko-Poljskem v boju s sovražnikom. V večdnevem boju, ki bo bržkone kmalu končan, je dosegla že lepe uspehe. Čete, ki jim poveljuje fml. Kestranek, so premagale mnogo močnejše ruske čete, ki bi bile rade Danklovo armado obkolile. Opozoriti je treba, da so si Rusi že v pričetku vsake pripravili pri Lublinu utrjena stališča, kar je vzrok da so boji tako težki in da tako dolgo trajajo.

### Bitka pri Černovicah.

Dva ruska regimenta bežita.

Z bojišča, dne 5. septembra.

O nekem boju blizu Černovic se poroča: General Viktor Schmidt je dne 25. avgusta ob 5. uri zjutraj posegel s svojimi četami v boj.

Naši domobranci so se držali posebno hrabro. Na ruski strani se je udeležila boja cela podolska divizija.

Ko se je boj pričel, sta posegla v boj na ruski strani tudi 47. (kamienski) in 53. (kiewski) polk.

Avstrijski domobranci so delali v boju naravnost čudeže junaštva.

Ko so naše čete pritiskale z vso silo ob sovražnika, se je isti umaknil na Mahalo, proti Bojanu, Rancze in Toporonu. (Ti kraji ležijo vzhodno od Černovic. Na begu je imel sovražnik velike izgube.

Naš plen je bil: 800 ujetnikov, med temi več štabnih častnikov, 500 pušk, 4 strojne puške in 100 ti-soč patron.

Ujeti ruski major je zatrjeval, da je svojim podložnim zaukazal, da ne smejo napadati civilnega prebivalstva. Isti dan v jutro je še dal ustreliti 8 kozakov, ker so plenili po kmečkih hišah.

### „Naš Konrad.“

Načelnik generalnega štaba baron Konrad-Hendorfi, ali kakor ga vojaštvo s ponosom imenuje „naš Konrad“, je po poročilih iz glavnega vojnega stana poln najboljših upov in pri trdnem zdravju. Napori 10dnevne borbe mu niso nič škodovali. V glavnem vojnem stanu vlada živahno gibanje.

### Domobranski junak.

Naši domobranci stojijo, odkar so se ustanovili, sedaj prvokrat v boju. V svojo zgodovino so začeli pisati z orožjem junaška dejanja.

Z bojnega polja se poroča o skoro neverjetnem junaštvu domobrancia Julija Reifa od 31. domobranskega pešpolka. Njegovo smelost v boju vse občuduje. V boju pri Suhodolu dne 24. avgusta je Reif z iskrenimi besedami podžigal ostalo moštvo k napadu na sovražnika. Reif je sam prodiral proti sovražni postojanki in tako dal svojim tovarišem vzgled vojaka-junaka. Domobranci so šli za svojim tovarišem, ki je že uničil sovražniku razdaljna znamenja. Mali domobranci četi se je kmalu posrečilo, zavzeti sovražno postojanko. Reif je bil takoj imenovan za desetnika (korporala).

Dne 27. avgusta je Reif vzdržal z 12 tovariši v hudem sovražnem ognju, med tem ko je bilo ostalo moštvo njegove stotnije že 5krat vrženo nazaj. Vrli domobranec se je tudi dne 28. avgusta s svojim pogu

mom, hladnokrvnostjo in prevladnostjo posebno izkazal. Poveljeval je svojemu voju, in to tako spretno, da je s svojo odločnostjo mnogo pripomogel, da je bil sovražnik konečno premagan. Med bojem je opazil Reif, da sta dve četi Rusov, ki sta šteli po 50 mož, skušali za nekim gozdom priti našim za hrbet. Reif je takoj zbral okrog sebe kakih 70 mož ter je nenadoma napadel z bajonetnim naskokom sovražnika v oddaljenosti 300 korakov. Prvi je padel sovražni poveljnik, zadet od Reifovega bajoneta. Nato je pozval Reif Ruse, naj se udajo. Ko so začeli Rusi nato z velike bližine streljati na naše domobrance, je Reifova četa tako dobro odgovarjala, da je polovica Rusov padla, ostali so pa v begu iskali svojo rešitev. Nato je Reif prodiral s svojimi proti neki višini, kjer je imel sovražnik postavljenih več strojnih pušk. Enemu svojemu oddelku je zapovedal, naj napade moštvo, ki je krilo strojne puške, sam pa je posebno pogumno napadel moštvo pri strojnih puškah. Napad se mu je posrečil: Reif je vjel moštvo ter je odvzel Rusom tudi vse strojne puške. Reif je bil radi teh izrednih junaških činov povzdignjen za narednika (feldvebel). Obenem se bo ta vrli domobranec priporočal cesarju v najvišje odlikovanje.

### Dva dni v močvirju.

Od šrapnela na rami ranjeni vojak tirolskega polka, ki se je udeležil bitke pri Krasniku, ne more dovolj pohvaliti junaškega borenja naših pešcev. Mož je zašel v neko močvirje, iz katerega se radi svojih ran ni sam mogel izkibacati; še-le drugi dan je prišel zdravstveni oddelek. Po dolgotrajnem trudu marljivih pomagačev se je posrečilo, da so ga rešili iz ilovice, tako, da so bili le njegovi škornji žrtev nikdar sitega močvirja.

### Pešpolk št. 27 v bojih pri Sloviti.

V „Grazer Volksblattu“ poroča nek očividec o bojih pri Sloviti južno-zahodno od Lvova:

Dne 26. in 27. avgusta sem bil v taboru III. armadnega zbora pri Sloviti, ki leži kakih 60 km jugozahodno od Lvova. Boj se je začel dne 26. avgusta zjutraj. Pred 4 dnevi smo dobili povelje, da napademo sovražnika, ki je v smeri od Brody-ja v močnih kolonah prodiral v Galicijo. Po 4dnevem napornem korakanju smo dne 26. avgusta ob 8. uri zadeli na prve sovražne čete. Na črti Przemislany-Busk-Zlowow se je razvila bitka. Naše čete so stale takoj v vročem boju z veliko rusko vojno silo. Jaz sem z neke višine opazoval junaške boje graškega 27. pešpolka in lovskih bataljonov št. 8. in 9. (8. lovski bataljon je sestavljen iz koroških, 9. pa iz štajerskih fantov). Ti vrli oddelki so šli neustrašeno v najhujši sovražni ogenj. Videl sem, kako je nek oddelek 9. lovskega bataljona v najhujšem ognju v daljavi 1000 metrov prodiral proti utrjenim sovražnim postojankam. Zvečer je kakih 20 mož tega oddelka prignalo 350 ruskih vjetnikov, med katerimi je bilo tudi nekaj višjih častnikov.

Uspeh naših bojev pri Przemislany je bil za nas zelo uzoden. Obdržali smo naše prvotne postojanke, poleg tega pa smo vzeli Rusom njih bližnje postojanke ter smo iste branili tako dolgo, dokler ni prišlo povelje, da se umaknemo.

Naše izgube so bile velike, kar ni čuda, če se pomisli, da so naši polki kar drli med najhujšim sovražnim ognjem naprej proti mnogo močnejšim sovražnim četam. Rusi so bili zelo dobro zavarovani v svojih okopih. Infanterija je bila pokrita z razno slamo in vejevjem, da se je ni moglo opaziti. Sovražnik je



bil navadno ob našem prihodu tih in miren, dokler mu razni izdajalci in vohuni niso izdali naših stališč. Potem se-le je začel z bojem. Ruska artilerija, katera je imela razdaljo med našimi in ruskimi postojankami natančno razmerjeno, je navadno dobro streljala, infanterija pa skrajno slabo.

Z onimi izdajalci, ki so Rusom ovajali naše postojanke, smo napravili kratek račun. Nekega izdajalca smo zasačili v taboru našega poveljstva, ko je z vaškega stolpa dajal po noči Rusom z lučmi tajna znamenja. Se-le drugi dan smo ga dobili v njegovem skrivališču. Odslej ne bo več dajal znamenj Rusom...

Vrednost ruskih vojakov je zelo različna. Posamezni oddelki so dobri vojščaki, večina pa zelo slaba. Ruski kozaki napadejo navadno le naš tren, to je oddelke, ki dovažajo živež in druge potrebščine. Seveda naši trenski vojaki znajo v takih slučajih dobro rabiti svojo puško. Žal, da so naši večkrat zamenjali naše deželne strelce na konjih za kozake. Da se take neljube pomote odpravijo, so dobili sedaj deželni strelci temnejše čepice.

Jaz sem bil že v ponedeljek, dne 31. avgusta, ranjen v desno ramo. Nekaj časa sem ležal v Lvovu, potem pa, ko so se naši redno umikali v Grodek, so me vzeli seboj. Nato sem odpotoval čez Budimpešto proti domu.

Kakor sem sam sprevidel, je bilo naše umikanje pri Lvovu gotovo že davno v našem bojnem načrtu. Da bi se umikanje vršilo v neredu, o tem ni bilo govora.

Razpoloženje naših čet je prejkoslej izborna. Temu priča naslednji dogodek, ki se je zgodil ne daleč od Slovite, kjer je bilo naše taborišče. Bliznja višina je bila izpostavljena hudemu sovražnemu ognju. V podnožju hriba je bilo več malih ribnikov, v katerih je plavalo več rac, ki se seveda za bojevanje in za padanje krogel niso popolnoma nič zmenile. Neka krogla je zadela eno raco. Takoj je skočilo več naših vojakov iz bližnjega okopa, da bi si pozneje z ustreljeno raco napravili dobro južino. Če tudi so krogle padale nevzdržno naprej okrog ribnika, vendar je nek vojak srečno prinesel mrtvo raco v svoj okop. Smeh se je nato razlegal v bližnjih okopih.

#### Kaj ruski vojni ujetniki pripovedujejo.

V Krakovo so privedli 7 vojnih ujetnikov, ki so ruski častniki. Nekateri med njimi so se že tudi vojske z Japonci udeležili. Soglasno izjavljajo, da se Avstrijci hrabrejšje vojskujejo, kakor so se vojskovali Japonci. Pri napadih so Avstrijci nepremagljivi.

#### Slovaki na bojišču.

Vrli Slovaki so na severnem bojišču pokazali s prelivanjem svoje krvi, da se radi vojskujejo za slavo Avstrije in naše cesarske hiše. V njih je združena živahnost slovaškega plemena. Z vstrajnostjo in gibčnostjo, ki se tudi pri največjih izgubah ne razprši. Te lastnosti vrlih ogrskih Slovakov so pripomogle v mnogih bojih, da so se napadi naših bojnih vrst znamenito izvršili kljub veliki sovražni sili. Slovaki je v napadih, posebno v bajonetnih juriših, nepremagljivi. Požunski (72.) pešpolk, ki sestoji večinoma iz samih vernih Slovakov, je v Galiciji pokazal, da so fantje in možje tega polka res skoro sami junaki. Vredni drugovi so jim vojaki naših čet v Kašovicu (VI. armadnega zboru), katerim poveljuje general Borojevč. Velika večina teh čet je sestavljena iz vzhodno-ogrskih Slovakov. Tudi v V. armadnem zboru, pod poveljstvom generala Puhalla, so združeni večinoma slovaški fantje zahodno-ogrskih okrajev. Listi so že te dni večkrat poročali o junaških činih teh slovaških korenjakov. Ogrski domobranski (honvedni) pešpolk št. 15 v Trenčinu in 13. v Požunu so tudi sestavljeni iz skoro samih Slovakov. Ostudno lažljivo pisarenje tujih, posebno francoskih listov, kateri žalijo domoljubni čuti vrlih Slovakov in pravijo, da slovaški polki v bojih niso zanesljivi, je vsega obsojanja vredno. Naši poveljniki so posebno ponosni na svoje slovaške junake, kateri gredo v najhujšem dežju sovražnih krogel kot levi zoper sovražnika.

#### Ako bi jaz imel take vojake...

Krakovski list „Nova Reforma“ se poroča iz bitke pri Krasniku sledeče: 56. avstrijski pešpolk je zaplenil 2 ruski zastavi 5. in 7. ruskega lovskega polka, ujel 350 ruskih vojakov in večje število častnikov. Zaplenil je tudi 8 strojnih pušk. Med ujetimi ruskimi častniki je bil tudi polkovnik 5. ruskega lovskega polka, ki se je sam ustrelil, ko je še poprej zaklical avstrijskim častnikom: „Ako bi jaz imel take vojake kot so avstrijski, bi nobeden od vas ne bil ostal živ!“

#### Sodba vojaških strokovnjakov.

Dunaj, dne 6. septembra.

O poročilih avstrijskega generalnega štaba se listu „Leipziger N. Nachrichten“ od vojaških strokovnjakov poroča sledeče: Rusom stojita dve glavni avstrijski skupini nasproti, in sicer ena v smeri od Bukovine do vzhodno od Rava-Ruske, druga pa med rekama Bug in Visla. Prva je dosedaj kljubovala sunkom množestvilnejših ruskih čet, jim dala mnogo opraviti in je ustavila rusko prodiranje. Nadalje je onemogočila veliko gibanje za obkolitev. Armada Aufferberga je porinila 4 do 5 ruskih armadnih zborov čez reko Bug in ji uničila eno tretjino njene artilerije. Iz tega sledi, da zadostujejo razmeroma slabe moči, da

se ustavi rusko prodiranje. Armada Aufferberga je sedaj v stanu, da porine v boj močne čete v smeri Lvov—Rava-Ruska—Sokal. Treba je tedaj dobro uvaževati, da je avstrijskih 9—10 armadnih zborov odločilno porazilo dve močni ruski armadi in da ta poraz Rusov ogrožava rusko središče in ga spravlja v zelo opasen položaj.

## Avstrijsko-srbsko bojišče.

Obudimo si spomin na dogodke v avgustu in ponovimo nekatere stvari, da bomo razumeli najnovejše dogodke, ki so se odigrali pri Mitrovici. Dne 12. avgusta so naše čete zasedle srbsko mesto Šabac ter branile to novo posest, dokler jim ni prišla pomoč. Ko so dne 17. avgusta od severa čez Savo prišle nove avstrijske čete, so se naši v Šabacu začeli zopet gibati in dne 18. avgusta so skupno natepli srbske čete okoli Šabaca. Dne 19. avgusta so začeli prodirati, vrgli sovražnika iz njegovih postojank ter ga nagnali v beg proti Valjevu. V tem je došlo poročilo iz glavnega vojnega stana, da se bo sedaj vsa pozornost posvetila rusko-avstrijskemu bojišču. Poveljnik general Frank je zato odredil, da so se naše čete zopet vrstile čez Savo na avstrijska tla, le v Šabacu je pustil posadko. Ko je Srb po ogleduhih izvedel za približno moč posadke, je začel napadati Šabac. Vsi tedaj je sklenil poveljnik Frank, da zopet prekoračimo Savo. To se je zgodilo dne 23. avgusta. In zopet so bili Srbi tepeni. Ker so med tem Srbi izvedeli za način vsega našega postopanja, ni imelo nobenega pomena več, da še dalje držimo Šabac. Še isti večer je odredil poveljnik, da se takoj umakrejo naše čete čez Savo. Umikanje se je vršilo v najlepšem redu čez most, v to svrhu zgrajen, in Srbi niso niti z mezinem ganili, da bi motili naš prehod. Bili so po bojih preveč izmučeni. Tako je prišel Šabac zopet v srbske roke.

Isti dan dne 23. avgusta so Srbi poskusili svojo srečo tudi južno ob Drini pri Višegradu. Tjekaj so poslali svoje čete iz Kragujevaca in Kruševaca. Izid je znan. Okoli 30.000 Srbov je stalo pri Višegradu, toda tretina se jih ni več vrnila. Obležali so na bojišču. Drugi so v največjem neredu zbežali na srbska tla.

Od 23. avgusta naprej si Srbi niso upali več ganiti. Še-le zadnji čas, v roči od 6. na 7. septembra (od nedelje na ponedeljek), smo zopet izvedeli, da še živijo. Zljubilo se jim je po našem mestu Mitrovici. In naše vojaštvo jih je čisto mirno pustilo prekoračiti Savo. Ko so bili čez, so bili obenem že tudi v pasti. Niti eden se ni vrnil. Kar jih niso posekali, so jih ubili. Nad 4000 srbskih ujetikov je od tega dne v Avstriji več. Takezvana Timok-divizijska generala Jančoviča je s tem poveljstvom uničena. Mitrovicani so pa generalu Franku hvaležni za spretno izpeljani udarec.

## Avstrijci ujeli 4000 Srbov.

Dunaj, dne 7. septembra.

Vrhovni poveljnik naše armade, nadvojvoda Friderik, je izdal dne 7. septembra sledeče armadno povelje:

Izredno me veseli, da lahko sporočim, da so naše čete vjele 4000 Srbov, ki so hoteli vzhodno od Mitrovice vpasti na naše ozemlje. Ob tej priliki so naše čete odvzele Srbom mnogo vojnih potrebščin.

Mesto Mitrovica leži v Slavoniji ob Savi, severo-zahodno od srbskega Šabaca.

#### Srbe zapuščajo vojaki iz Nove Srbije.

Dunaj, dne 5. septembra.

Makedonski vojaki, ki so jih imeli Srbi ob Drini, so prešli k avstrijskim četam, ne da bi streljali. Makedonski vojaki so postavni dečki, katere so avstrijske čete prijazno spretele.

## Nemško-francosko bojišče.

Maribor, dne 9. septembra.

Francijo in njero armado zadeva v zelo kratkih presledkih udarec za udarec. Skoraj kakor v kakem gledališču se spreminja slika Francije od dne do dne. Sedem nemških armad prodira in se bliža zmagnosno vedno bližje in bližje proti sredi Francije — Parizu. Teh zmago-osih nemških čet ne ustavi nobena sila, robena moč. Vsaka francoska, ali združena francosko-angleška armada je premagana in poražena od nemških čet, kojih skupni smoter je Pariz.

Severna nemška armada, ki je prodirata iz skrajnega severa Francije proti jugu, t. j. armada generala Klucka, je prikorakala do neposredne bližine Pariza, do njenih predutrdb. Na njenem zmagnosnem pohodu po porazu Francozov pri Maubeuge in po dvakratnem porazu združene francosko-angleške armade pri St. Quentinu, je krenila proti jugu. Veliko francosko mesto in trdnjava Lille v severni Franciji se ji je udala brez odpora. Nemci so natožili mesto Lille 200 milijonov vojnega davka. Udala se je tudi močna francoska trdnjava Boulogne ob severni morski obali Francije, med Francijo in Anglijo ter velevažno in veliko trgovinsko mesto Rouen ob izlivu reke Seine v Kanal la Manche. Istakito so je udalo na milost in nemilost in armadi generala Klucka

veliko in v zgodovinskem oziru važno mesto Amiens ob reki Samme ob severni strani Pariza.

Sosednja armada generala Klucka, in sicer armada generala Hausena, je prodira do mest Creil in Senils, ki sta komaj 30 km oddaljeni od Pariza proti severo-zhodu. Tukaj je že tudi prišlo do spopadov med Francozi in predstražami generala Hausena. Gromenje topov se je slišalo v Parizu. Parižane spreletava groza in strah. Prebivalstvo si pač živo slika vse grozote obleganja. V Parizu vlada nepopisna razburjenost in nered. Vsak, kdor le količkaj more, zapusti Pariz in zbeži iz mesta. Vlada si je že pred 10 dnevi preselila iz Pariza proti jugu v mesto Bordo.

Nemski armadi generalov Bülowa in vojvode virtenberskega sta po porazu Francozov med trdnjavama Reims in Verdun prodirali proti reki Marne. Armada generala Bülowa je nato krenila proti trdnjavi Reims. Mesto in trdnjava Reims sta se udali brez boja. Armada vojvode virtenberskega pa oblega močno francosko trdnjavo Verdun in je zapletena v neprestane boje s Francozi v Ardenah. Po padcu trdnjave Verdun bo prodirala proti Parizu. Ob severno-francosko-belgijsko-luksimburski meji so se kar zaporedoma udale močne francoske trdnjave brez boja, in sicer: Hirson, Conde, Ayvelles, Fere in Laon. Trdnjava Givet ob francosko-belgijski meji je le kratko časa kljubovala nemškimi oblegovalnim topovom. Ob vsej severno-francosko-belgijski meji je edina francoska trdnjava, ki se je najuspešnejše in najdalje branila, Maubeuge. Toda tudi ta je padla po junaškem boju dne 7. t. m.

Armada pruskega prestolonaslednika je v neprestanem prodiranju proti Parizu. Armadi bavarskega prestolonaslednika in generala Heeringen se še vedno borita z močnimi francoskimi četami v francoski Alzaciji. Oddelek armade bavarskega prestolonaslednika se bliža francoski trdnjavi Toul, oddelek armade generala Heeringen pa koraka proti francoski trdnjavi Belfort.

#### Francoski upi.

Francoski listi, ki so se preselili tudi v Bordo in izhajajo tamkaj zaradi pomanjkanja papirja kot majhni letaki, so se v svojem obupu oklenili slabotne slamice, katero jim je vrgel angleški ministrski predsednik Asquith. Ta je rekel, da se bo Anglija, ako bo treba, vojskovala tudi s k o z i 20 l e t, dokler se trojnemu sporazumu ne posreči, da razdobi Nemčijo.

#### Trdnjava Maubeuge padla.

Berolin, dne 8. septembra.

(Uradno.) Trdnjava Maubeuge se je včeraj, dne 7. septembra, udala. Ujetih je 40.000 Francozov, zaplenjenih 400 topov in mnogo drugega vojnega gradiva.

Trdnjava Maubeuge leži 10 kilometrov od belgijske meje na francoskih tleh. Imela je važno nalogo, da brani prehod nemških čet skozi Belgijo po reki Sambre do Namurja in od tod po reki Maas do Lütticha. Maubeuge je ena najmočnejših francoskih trdnjav. Sedaj, ko je padla Maubeuge in se je prostovoljno udala trdnjava Lille, je francosko-belgijska meja v popolni oblasti nemških armad. S padcem trdnjave Maubeuge je vsa severna Francija notri do Pariza v oblasti nemških čet.

#### Francози zapustili mesto Rouen in Boulogne.

Kodanj, dne 5. septembra.

(Uradno.) Francozi so zapustili mesti Rouen in Boulogne.

Rouen je nekdanje glavno mesto Normandije in leži ob desnem bregu reke Seine, oddaljeno od Pariza 130 km. Rouen je važno železniško križišče prog proti Parizu, Havre in proti Amiensu. Rouen je važno trgovinsko mesto in ima mnogo velikih tovarn, šteje 118.000 prebivalcev in je znamenito vsled mnogo velikih in krasnih cerkva. Osobito katedrala je monumentalna stavba.

#### Belgijski kralj ranjen.

Berolin, dne 4. septembra.

„Lokalanzeiger“ poroča preko Koppenhagna: Belgijsko mesto Meheln je vsled bombardiranja od strani nemških čet zelo poškodovano. Belgijski kralj Albert, ki je bil pri svojih četah, je ranjen od neke granate, ki je padla na njegov avtomobil in zadnja kolesa popolnoma strla. Nemški zrakoplovi plujejo nad mestom Antwerpen in povzročajo veliko škodo.

#### Kako je nemškega cesarja skoraj zadelo.

Listu „Giornale d' Italia“ se javlja iz Bazelja: Neki francoski zrakoplovec je vrgel na vlak, v katerem je mislil, da se nahaja nemški cesar, iz zrakoplova več bomb. Toda cesar Viljem se je pa že nekaj ur poprej odpeljal v avtomobilu v glavni vojni stan.

#### Kako dolgo bo trajala vojska.

Na meročajnih mestih v Budimpešti se zagotavlja, da bo trajal prvi del vojske le 2—3 tedne. Če bo potem prišlo samo do premirja ali celo do mirovnih pogajanj, o tem se sedaj še ne more govoriti. To je pač odvisno od položaja sovražnikov. Toda četudi bi vojska trajala delj časa, je Avstro-Ogrska za ta slučaj popolnoma pripravljena, ker se vidno izboljšuje njen gospodarski položaj.